

Washingtoni levél

Magyar tábornok
MacArthur mellett

May-1942

Most, amikor valamennyien olyan szerető érdeklődéssel böngésszük azoknak a magyar fiuknak a nevét, akik az amerikai haderő valamelyik ágában szolgálnak, bizonyára a szenzáció erejével fog hatni ránk, ha megtudjuk, hogy az amerikai hadseregnek egy tőzsgyökeres magyar tábornoka is van, aki jelenleg nem kisebb ember, mint MacArthur tábornok mellett teljesít szolgálatot a hősiesen védett Phillipini szigeteken.

Vasváry Ödön

A magyar tábornok neve és rangja: Brigadier-General Dr. Alexander L. P. Johnson.

Református papjaink többen ismerik. Mikor legutóljára itt Washingtonban találkoztam vele, vagy hat évvel ezelőtt, Dr. Tóth Sándort, a "Reformátusok Lapjának" szerkesztőjét említette, akihez régi ismeretség fűzi. Én magam is már vagy husz éve ismerem a magyar tábornokot, még Pittsburghból. Hogy az akkori alaezredes most már tábornok, azt Balogh E. István paptársamtól tudtam meg, aki jelenleg a 137-ik gyalogezred katonapapja és Californiában, Hamilton Field-i repülőtéren teljesít szolgálatot. Ő pedig, mint írja, Szilágyi Endre san franciscói presbyterian lelkészről tudta meg, akinek egyházához tartozott valamikor a tábornok Philadelphióban.

Johnson tábornok mint egészen fiatal ember került Amerikába, amikor elvégezve a budapesti technológiát, mérnöki diplomát kapott. Itt hamarosan beállt az amerikai hadseregbe mint hadnagy s azóta állandóan a katonai pályán van. Nevét akkor "amerikanizálta". Egy időben, amikor hosszabb ideig állomásozott Washingtonban, a Georgetown egyetemen a filozófiai doktorátust is megszerezte.

Mint református ember, mindig szívesen kereste fel a magyar egyházakat s ezen a révén ismertem meg én is, mikor a pittsburghi református egyház papja voltam. Amikor a Református Egyesület központi irodája Washingtonba került, Johnson alezredes ezt megtudva, egy rövid ottléte alkalmával felkeresett, amikor hosszasan elbeszélgettünk. Akkor North Carolinába volt beosztva, mint az állam tartalékos tisztjeinek felügyelője, de ő maga természetesen aktív szolgálatban volt.

Amikor 1939-ben megjelent "Lincoln magyar hősei" című könyvem, neki is elküldtem egy példányt, amit rendkívül meglehetősen kedvesen köszönt meg. Most előkerestem a levelét, amelyben többek között tökéletes magyarsággal ezeket írja: "A könyvek már egy hete itt várták visszaérkezésemet Louisiana államból, ahol tábori szolgálaton voltam. Különös érdeklődéssel olvasom a magyar hősök életrajzi feljegyzéseit. Őszintén mondhatom, hogy ezzel a munkával nemcsak a magyar hősök emlékének tett szolgálatot, hanem az amerikai magyarságnak is, amely bizony büszke lehet arra, hogy az ő véréből

is került sok derék hős, aki harcolt és feláldozta életét azért, hogy az Unió mindenképpen és mindörökké a szabadság igazi hazája maradjon. Érdekes, hogy a világháború idején egy néhány hétig közvetlenül Mihalóczy ezredes emlékköve mellett táboroztam a Chickamauga harctéren."

A levélben azonban egyéb is van, ami ugyancsak azt igazolja, hogy a magasrangu, magyar származású amerikai tiszt sokoldalú munkája közben is megtartotta érdeklődését a magyar dolgokkal szemben.

Könyvemben — mert akkor úgy tudtam, — azt írtam, hogy Stahel-Számvald Gyula tábornok volt az egyetlen a polgárháborús magyarok között, akit a Kongresszus a legmagasabb kitüntetéssel, a "Congressional Medal of Honor"-ral tüntetett ki, 29 esztendővel ezelőtt, a piedmonti, Va. csata után, amelyet az Unió hadserege főleg a magyar tábornok vitézsége és taktikája következtében nyert meg.

MacArthur mostani vitéz tábornoka felhívta figyelmemet arra, hogy van egy másik magyar is, akiről én addig nem tudtam: Karpeles Lipót, a massachussettsi 58-ik önkéntes gyalogezred "E" századának őrmestere, aki wildernessi ütközetben tanúsított vitézségeért kapta a magas kitüntetést. (Bauer Frigyes, a 29 éves magyar hadnagy is ebben a csatában esett el.)

Azóta sem volt alkalmam utánanézni, hogy több adatot szerezzek erről a magyar hősről s ma is csak annyit tudok róla, hogy a Johnson ezredes által adott adatok helyesek.

Ő azonban tovább is kutatott a régi háborúk kitüntetett katonái között s egy párra, akikről azt hiszi, hogy esetleg magyarok, felhívta a figyelmemet.

A hírek, hogy ez a nagyképzettségű, magyar származású katona ma már tábornok az amerikai hadseregnek, természetesen igen megörültem s bizonyos vagyok benne, hogy Johnson tábornok nemcsak mint főtiszt állja meg elsőrendűen a helyét, hanem mint feljebbvaló is, alantasai részéről nemcsak a köteles tiszteletet és engedelmisséget kapja meg, hanem az őszinte ragaszkodást és szeretetet is.

A polgárháború "hét vezérének", a hét magyar származású régi tábornoknak méltóképpen lép nyomába Dr. Alexander Johnson, az amerikai hadsereg jelenleg tudtommal egyetlen magyar tábornoka. Hátha többen is lesznek, mire a titáni küzdelem véget ér!

Johnson, Dr. Alexander L. P. Colonel

OK